

SCENARIUSZ 5

TEMAT ZAJĘĆ: E JAK EKSPRES DO KAWY

Część pierwsza:

1. Przywitanie

Tradycyjnie postaraj się rozpocząć zajęcia od przywitania, które pojawiało się już na poprzednich spotkaniach. W związku z nim podziel uczniów na dwie grupy. Poproś, aby oba zespoły ustawiły się w kołach, jedno wewnątrz drugiego. Teraz przypomnij dzieciom, że na każdych zajęciach obowiązuje nietypowy szyfr witania się. Wskaż, że wspomniany szyfr standardowo składać się będzie z konkretnych cyfr symbolizujących poszczególne, coraz to trudniejsze sposoby przywitania. Na przykład: „jeden – przywitanie się po rosyjsku”, „dwa – wspólne podskoczenie”, „trzy – przybicie sobie piątki z zamkniętymi oczami”, „cztery – zetknięcie się piętami” itd. Warianty kryjące się pod poszczególnymi liczbami możecie ustalić samodzielnie pamiętając jednak o tym, że z kolejnymi zajęciami powinny być coraz bardziej skomplikowane. Teraz, tak jak zawsze poproś uczestników zajęć, aby złapali się za ręce i w stworzonych kołach zaczęli się przemieszczać (jedna grupa w prawo, druga grupa w lewo). Na twój znak, czyli podanie dowolnej liczby z szyfru uczniowie zatrzymują się. Następnie witają się z osobą stojącą naprzeciwko według sposobu kryjącego się pod wypowiedzianą przez Ciebie liczbą.

Każde zwierzę, co ma pierze

Po przywitaniu się płynnie przejdźcie do realizacji proponowanej zabawy, która opisana została w ramach szybkiej rozgrzewki. Poproś uczestników zajęć, aby usiedli w kręgu w taki sposób żeby dobrze widzieli prowadzącego. Twoim zadaniem będzie wymienianie różnych zwierząt i dopowiadanie czasownika *latać* np. kanarek lata, wróbel lata, hipopotam lata itd. Zawsze, gdy wypowiesz nazwę zwierzęcia – podnoś ręce, udając,

że machasz skrzydłami. Uczestnicy muszą naśladować ten sam ruch, ale tylko w chwili, gdy mowa jest o ptakach (bądź zwierzętach wyposażonych w skrzydła). Jeśli ktoś się zagapi i będzie pokazywał skrzydła przy innym zwierzęciu odpada.

2. Przypomnienie informacji z poprzednich zajęć

Postaraj się w kilku słowach podsumować i przypomnieć informacje z poprzedniego spotkania. Możesz na przykład zapytać, czego dzieci dowiedziały się na ostatniej lekcji? Jakie elementy zajęć najbardziej utkwily im w pamięci? Czy w związku z poprzednim spotkaniem chciałyby jeszcze o coś zapytać lub coś sobie przypomnieć?

3. Hasło na cito

Na każdych zajęciach w ramach krótkiej rozgrzewki umysłowej dzieci będą próbowały odgadnąć definicję wybranego terminu funkcjonującego w języku polskim. Głównym celem wprowadzenia takiego typu zadania jest pobudzenie myślenia twórczego oraz rozwijanie umiejętności budowania skojarzeń. Musisz pamiętać, że w definiowaniu wybranego słowa nie chodzi o precyzyjne podanie objaśnienia, a raczej o intuicyjne nakreślenie przez uczniów obszaru tematycznego i zastosowania. Zachęcaj, więc do podawania wszystkich odpowiedzi, które mogłyby stać się chociażby małą wskazówką prowadzącą Was do rozwiązania zagadki. Metodą, która ułatwi Ci pracę z uczniami nad tym zadaniem z pewnością będzie burza mózgów. Po wyczerpaniu odpowiedzi podawanych przez dzieci podsumujcie zgromadzone informacje i stwórzcie wspólną definicję.

**Hasło do rozszyfrowania na dziś:
MENTOR**

4. Z kroniki Emilki Ranek

Do każdego scenariusza przypisana jest krótka i prosta fabuła, w której pojawia się Emilka Ranek. Dziewczynka uwielbia czytać kroniki wynalazków i co rusz wyciąga na światło dzienne zaskakujące fakty. Postaraj się w ciekawy sposób relacjonować uczestnikom zajęć jej niesamowite odkrycia. Pamiętaj, że proponowaną fabułę możesz dowolnie modyfikować do wieku i potrzeb dzieci.

Był 28 listopada. Tego dnia w ukochanej szkole Emilii Ranek obchodzony był bal andrzejkowy. Dzieci przebrane w kolorowe stroje od samego rana beztrudno się bawiły i poznawały staropolskie zwyczaje związane z tym świętem. Na zajęciach pod okiem nauczyciela brały udział w zabawnych wróżbach, a na przerwach zajadały ciasteczka z przepowiednią. Tego dnia w szkole nie były prowadzone typowe lekcje. Uczniowie mogli, więc trochę odpocząć i oderwać się od edukacyjnej codzienności.

Emilka wraz ze swoimi dwiema najlepszymi koleżankami wróżyła innym dzieciom ze szklanej kuli. Dziewczynki próbowały przepowiadać przyszłość, lecz okazało się, że zadanie nie należy do najłatwiejszych. Magiczna kula ani trochę nie chciała współpracować, nie wspominając już o pokazywaniu jakiegokolwiek, chociaż w maleńkim stopniu widocznej przyszłości. W związku z tym Emilka zaczęła zastanawiać się, jak doszło do wynalezienia ekranu, który w przeciwieństwie do szklanej kuli wyświetla wyraźnie wszystko, co tylko możliwe. Zbieg okoliczności sprawił, że właśnie dziś dziewczynka miała przeszukiwać w archiwum kartony zaklasyfikowane pod literę „e”. Ucieszyła się, więc, że już wkrótce dowie się, jak doszło do wynalezienia ekranu i tym samym odpowie na pytanie, dlaczego szklana kula nic nie pokazuje. Jak postanowiła, tak zrobiła. Gdy tylko dziadek Anatol zjawił się pod szkołą, Emilka chwyciła go mocno za rękę i zdecydowanym krokiem razem z nim zmierzała w stronę archiwum. Kilka minut później byli już na miejscu. Dziewczynka zaparzyła dziadkowi rumianek, postawiła gorący kubek na biurku i błyskawicznie podbiegła

szukać odpowiedniego regału z opisami patentowymi. Nie upłynęło nawet dziesięć sekund, a teczka z historią wynalezienia ekranu była już w jej rękach. Kątem oka dziewczynka dostrzegła również teczkę znajdującą się obok. Mieściła się w niej dokumentacja opisująca proces opatentowania ekspresu do kawy. Całkiem przypadkiem Emilka doprowadziła, więc do sytuacji, w której musiała wybrać spośród dwóch, równie interesujących opcji. Dylemat rozwiązał się jednak w momencie, gdy dziadek uświadomił dziewczynce, że historia wynalezienia ekranu zaczyna się w momencie odkrycia ciekłych kryształów w związku, z czym archiwalna dokumentacja może być dla niej dosyć trudna w odbiorze. Emilka zgodnie z radą dziadka Anatola zatrzymała, więc teczkę, w której znajdowały się informacje na temat wynalezienia pierwszego ekspresu do kawy.

Jedyne, co w tym temacie wiedziała dziewczynka to to, że ekspres do kawy jest zautomatyzowanym urządzeniem służącym do jej parzenia. Tyle zdążyła zaobserwować od czasu do czasu przyglądając się tej maszynie w swoim domu. Pani Ranek była, bowiem miłośniczką białej kawy, w związku z czym urządzenie miało wiele okazji do zaprezentowania swoich możliwości. Chwilę później dziewczynka wiedziała również, że tradycyjny sposób przygotowywania tego gorącego napoju polegający na zalewaniu zmielonych ziaren kawy wrzącą wodą po raz pierwszy został wykorzystany we Francji, w 1711 roku. Niestety odejście od pospolitego sposobu parzenia tego napoju zajęło ludziom niespełna sto lat.

Dopiero około 1800 roku można było mówić o pojawieniu się pierwszego podstawowego zaparzacza. Sześć lat później, podczas pobytu w Paryżu, niejakiemu Benjaminowi Thompsonowi, amerykańsko - brytyjskiemu naukowcowi i filantropowi udało się zbudować udoskonalony zaparzacz wyposażony w sitko do ubijania kawy. Dzięki temu przez kolejne lata pojawiały się różnorodne, mniejsze bądź większe; próżniowe bądź niskociśnieniowe odmiany zaparzaczy.

Pierwsza maszyna przypominająca współczesny ekspres do kawy pojawiła się w roku 1855 w Paryżu, ale o powstaniu właściwego prototypu można mówić dopiero od roku 1901, kiedy to Włoch Luigi Bezzera opatentował kawiarniany ekspres, który w szybki sposób parzył jedną

filiżankę kawy. W następnych latach doskonał on swój wynalazek z satysfakcją prezentując go szerszej publiczności na Międzynarodowych Targach w Mediolanie.

Warto podkreślić fakt, że niespełna dwa lata później pewna niemiecka gospodyni, niejaka Melitta Benz wymyśliła sposób na pozbywanie się z kawy irytujących fusów. Wymyśliła, że mający otwory w spodzie metalowy garnek będzie wykladać cieniutką bibułą, której dzieci używały do zmywania powstałych w zeszytach kleksów. Tym prostym sposobem fusy nie przedostawały się już do napoju tylko osadzały na bibule, którą wraz z nimi można było od razu wyrzucić. Jeszcze tego samego roku Niemka opatentowała swoje odkrycie i na własną rękę zaczęła produkcję pierwszych filtrów do kawy. Trzeba przyznać, że ekspres znany w obecnej formie pojawił się w wielu domach dopiero około 1969 roku. Jego przydatność oraz funkcjonalność na tyle jednak podbiły serca miłośników kawy, że sprzęt ten jest cały czas modyfikowany i ulepszany.¹

Emilka Ranek z delikatnym uśmiechem na twarzy zamknęła teczkę i postanowiła, że jak tylko wróci do domu to przeczytanymi informacjami od razu podzieli się z największą fanką białej kawy, czyli swoją mamą.

5. Ćwiczeniowe obowiązki

Poproś uczestników zajęć o uzupełnienie metryczki patentowej, która znajduje się na początku Kart Pracy. Następnie zleć wykonanie pierwszych czterech ćwiczeń umieszczonych tuż pod nią. Są to przykłady zadań umożliwiające rozwijanie refleksu, pamięci oraz spostrzegawczości. Ich celem jest także pobudzanie kreatywności oraz myślenia twórczego. W proponowanych zadaniach pojawiają się również elementy techniki obrazka przypadkowego. Jest to jedna z metod twórczego rozwiązywania problemów. Polega na wytwarzaniu skojarzeń do przypadkowego obrazka i budowaniu na ich podstawie nietypowych rozwiązań. Powinieneś wiedzieć, że podczas wykonywania tego typu ćwiczeń bardzo ważna jest koncentracja oraz skupienie. Zadbaj, więc, aby w czasie realizacji zadania

¹ Wynalazki i odkrycia - <http://wynalazki.andrej.edu.pl/>

w sali panowała cisza, a dzieci wzajemnie sobie nie przeszkadzały. Czas przeznaczony na realizację ćwiczeń wynosi około dwunastu minut.

6. Kostki w ruch

Regularne wykonywanie ćwiczeń związanych z kostkami do gry znacznie poprawia pamięć i spostrzegawczość uczniów. Ćwiczy refleks oraz umiejętność wzrokowego zapamiętywania informacji. Po krótkim czasie dostrzec można naprawdę zaskakujące efekty. Kluczem do sukcesu jest jednak regularność oraz stopniowe podnoszenie poprzeczki w indywidualnym dla każdego uczestnika tempie. Powinieneś wiedzieć, że ćwiczenie z kostkami polega na rzuceniu kilkoma sześciennymi kostkami do gry, migawkowym spojrzeniu się na nie a następnie zasłonięciu ich rękoma i próbie odtworzenia w pamięci sumy wyrzuconych oczek. Zaczynajcie ćwiczenie od liczby kostek, na których skończyliście trening poprzednim razem. Stopniowo zwiększajcie liczbę kostek pamiętając o tym, że każdy z uczestników zajęć powinien ćwiczyć we własnym tempie. Aby uzyskać jak najlepsze efekty postaraj się przeznaczyć na to ćwiczenie około 10-15 minut oraz spróbuj zachęcić uczestników zajęć do wykonywania zadania także w domu.

Część druga:

7. Rozgrzewka

Postaraj się, aby zarówno pierwsza, jak i druga część zajęć rozpoczynała się od pewnego rodzaju rozgrzewki umysłowo – ruchowej. Dzięki niej szybko dostrzeżesz wśród uczestników zajęć zapał i chęć do dalszej pracy, dodatkowy dopływ energii a także szczery uśmiech. Ponadto, niejako przy okazji będziesz miał wiele szans na wdrażanie ćwiczeń rozwijających refleks, twórcze myślenie oraz umiejętności interpersonalne. Powinieneś także wiedzieć, że jest to dobry moment na obserwację zachowania dzieci oraz pogłębianie relacji grupowej. Pamiętaj o przełamaniu bariery – śmieję się oraz baw razem ze wszystkimi uczestnikami zajęć. To jest wasz czas!

Superkura

Każdy z uczestników swobodnie chodzi po wyznaczonym terenie – wszyscy są jajkami. Pokazują to trzymając przed sobą zaciśniętą pięść. Na twój sygnał, każde jajko szuka innego jajka, a następnie w parach grają w „papier, kamień, nożyce”. Osoba, która wygra staje się pisklakiem i jednocześnie składa usta w dziubek. Teraz szuka innego pisklaka, z którym może zagrać. Osoba, która przegrała, nadal jest jajkiem i może szukać innego jajka, z którym może zagrać. Gdy wygra, któryś z pisklaków, staje się kurą – robi sobie grzebień z dłoni na czubku głowy. Można wprowadzić zasadę, że jeśli nastąpi remis, należy poszukać innego gracza. Zasada jest taka, że każde ze stadiów – jajko, pisklak, kura, mogą grać tylko ze sobą, czyli jajko z jajkiem, pisklę z pisklakiem, kura z kurą. Kura, która wygra pojedynek, staje się superkurą, staje w miejscu i unosi rękę wysoko do góry. W tym momencie możecie zakończyć grę

8. Mapa myśli

W kilku słowach wyjaśnij uczniom, na czym polega technika tworzenia map myśli. Wskaż, że jest to metoda, która służy wizualnemu opracowaniu pojęć, zjawisk oraz złożonych problemów. Przypomnij dzieciom, że poprzez dodanie do zwykłych wyrazów różnego typu symboli, rysunków, kolorów oraz kreatywnych skojarzeń jesteśmy w stanie podnieść efektywności pamięci. Dzięki temu cały proces nauki i zapamiętywania automatycznie staje się dużo łatwiejszy i przede wszystkim szybszy. Należy jednak wiedzieć, że aby do tego doszło mapa powinna być przejrzysta i czytelna. Musi także zwracać uwagę na najważniejsze dla autora zagadnienia. Dla przykładu powinieneś pokazać uczniom kilka innych schematycznych map myśli, które wykonane zostały w poprawny sposób. Dzięki temu dzieci będą mogły zainspirować się podczas tworzenia własnych map, a zadanie nie będzie wydawać się już tak skomplikowane jak na początku. Pamiętaj także o zapewnieniu uczniom materiałów niezbędnych do pracy. Dla utrwalenia informacji wspólnie wykonajcie piąte i szóste ćwiczenie z Kart Pracy. Rozdaj dzieciom dodatkowe kartki A4, kolorowe flamastry, kredki oraz długopisy

a następnie uważnie monitoruj postępy oraz na bieżąco staraj się korygować i wyjaśniać błędy. Po skończeniu pracy wspólnie porównajcie efekty. Postaraj się zaakcentować fakt, że mapa myśli powinna być czytelna przede wszystkim dla osoby, która ją stworzyła. To właśnie na jej rysunkach, skojarzeniach i symbolach została oparta cała idea. Czas przeznaczony na realizację ćwiczeń powinien wynosić około piętnastu minut.

9. Joga oka i umysłu

Za chwilę uczestnicy zajęć będą wykonywać ćwiczenia dotyczące podnoszenia sprawności czytania oraz poszerzania pola widzenia. Zanim jednak zaczniecie pracę nad tymi zadaniami w pierwszej kolejności wspólnie z uczniami wykonaj krótką rozgrzewkę, która poprawi ich efektywność. Zachęć do wzięcia udziału w różnorodnych ćwiczeniach oka oraz tych, które wzmagają uwagę i koncentrację. Postaraj się także, aby uczniowie przez chwilę mieli okazję się odprężyć. Mile widziane będą, więc ćwiczenia relaksacyjne i wyciszające. Przykłady zadań, które możesz wykorzystać zostały opisane poniżej. Powodzenia.

Moja gwiazda

Wskaż uczniom, aby starali się chodzić po sali w indywidualnym rytmie. Poproś żeby każdy z ćwiczących wybierał jakiś punkt na suficie lub w górnej partii pomieszczenia – punkt ten będzie oznaczał szczęśliwą gwiazdę. Teraz uczniowie powinni wskazać swoje gwiazdy palcem i skoncentrować na nich wzrok uważając, aby nawet na chwilę nie stracić z nich oczu. Ćwiczeniu może towarzyszyć muzyka.

Cisza dla oka

Poproś, aby dzieci usiadły w rozsypce. Następnie spróbuj zachęcić do kilkuminutowego wyciszenia się i zamknięcia oczu. Teraz spokojnym i łagodnym głosem mów, aby na zmianę popatrzeć w dal; szybko mrugać; zakreślać oczami duże i małe okręgi; otwierać szeroko oczy oraz mocno je

zamykać. Każdy z wariantów powinien być realizowany, co najmniej przez pół minuty.

10. Trening efektywnego czytania

Zleć uczniom wykonanie ćwiczenia dotyczącego poszerzania pola widzenia. Plansze przedstawiające schematy dla tego rodzaju zadania zostały zamieszczone w załączniku. Następnie opowiedz w dwóch/trzech zdaniach, jakie zagadnienia porusza tekst pt. „Poszukiwacze skarbu” znajdujący się w Kartach Pracy. Tuż po tym płynnie przejdźcie do treningu szybkiego czytania według dowolnej strategii. Po przeczytaniu tekstu poproś dzieci rozwiązać ćwiczenia znajdujące się poniżej.

11. Doświadczenie

Postaraj się, aby na każdym zajęciach znalazł się czas na wykonanie prostego doświadczenia. Dzieci uwielbiają tego rodzaju aktywności zwłaszcza, gdy mogą brać w nich czynny udział, a nie tylko obserwować. Eksperymentowanie pozwala na rozwój wyobraźni, pobudzanie zmysłów oraz wcielanie się w rolę odkrywcy. W atrakcyjny sposób możliwe staje się weryfikowanie ciekawych i ważnych dla nauki pytań. Ponadto tworząc tego rodzaju okazje edukacyjne kształtuje się w uczniach postawę dociekliwości, która wydaje się być niezbędna w wielu sferach życia. Proponowane poniżej doświadczenie można przeprowadzić przy użyciu prostych środków, które znajdą się w każdym domu. Pamiętaj, aby wykonywać je zgodnie ze wskazówkami, a dzieciom powtarzać, że podczas wykonywania doświadczeń niezbędne jest zachowanie ostrożności.

SKĄD BIORĄ SIĘ KOLORY W TELEWIZORZE?

Materiały potrzebne do realizacji doświadczenia:

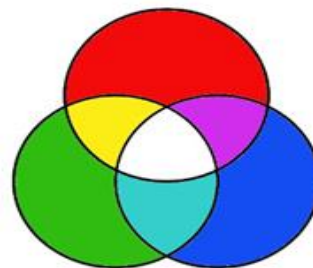
Kolorowy telewizor, szkło powiększające

Przebieg doświadczenia:

Włączcie telewizor i przy pomocy szkła powiększającego przyjrzyjcie się obrazowi, który wytwarza. Czy widzicie małe kolorowe punkciki? Ile rodzajów takich kwadracików możecie znaleźć?

Wnioski:

Bardzo możliwe jest, że zauważyliście punkciki zaledwie w trzech kolorach: czerwonym, zielonym i niebieskim, zgadza się? Wszystkie kolory ukazujące się na ekranie telewizora są właśnie połączeniem czerwieni, zieleni i niebieskiego, dlatego też nazywamy je barwami podstawowymi. Tajemnicą nie jest, że te punkciki ułożone zostały w szczególny sposób – zawsze po trzy, z każdego koloru podstawowego po jednym. Nie zawsze jednak świecą one jednakowo. Zależnie od tego, jaka barwa jest wyświetlana, tylko niektóre punkciki świecą z maksymalną siłą. Inne świecą słabo lub pozostają ciemne. Gdy wszystkie trzy kolory świecą z maksymalną mocą, ekran jest biały. Ten sposób mieszania barw polega na sumowaniu widma poszczególnych barw i w związku z tym określany jest mianem addytywnego.²

12. Pożegnanie

Poproś, aby dzieci usiadły w okręgu na podłodze. W tym momencie powtórz najważniejsze informacje z dwóch części zajęć. Uczestnicy mogą także wypowiedzieć się, co im się podobało w dzisiejszych zajęciach; co szczególnie zapamiętali oraz co chcieliby zmienić. Kiedy uporządkujecie wszystkie wiadomości pożegnajcie się w znany Wam już sposób:

Uczniowie razem z prowadzącym stają w kręgu. Odchylają ręce do tyłu oraz łapią się za biodra zacieśniając tym samym stworzone koło. Pochylając się do przodu z całych sił krzyczą:

*Już zajęcia są skończone,
Każdy idzie w swoją stronę.
Lecz niedługo się widzimy,
Nową wiedzę zgromadzimy!*

PS. Nie zapomnijcie równie energicznie wykrzyknąć także nazwy grypy!

² Eksperymenty – Księga młodych odkrywców; Kothe, R., (2010), wyd. Debit, Katowice; str. 51

**KARTY PRACY UCZNI
SCENARIUSZ 5
TEMAT ZAJĘĆ: E JAK EKSPRES DO KAWY**

Odkrycie:

Odkrywca:

Rok odkrycia:

Ćwiczenie 1.

Przeczytaj kolumny jak najszybciej od lewej do prawej strony. Zaznacz pary dające sumę 8.

11 63 89 67 14 35 76 94 90 44 62 23 49 82
92 57 49 62 95 53 43 12 92 58 21 71 39 53
62 14 63 74 67 33 27 76 92 44 87 94 85 32
74 99 80 56 32 46 76 83 21 85 35 44 22 17

Ćwiczenie 2.

Poniżej przedstawiony został zupełnie przypadkowy obrazek. Przyjrzyj się mu dokładnie, a następnie wypisz wszystkie skojarzenia, które przychodzą Ci na myśl, gdy na niego patrzysz. Pamiętaj, że im więcej słów zapiszesz tym lepiej.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ćwiczenie 5.

Poniżej przedstawione zostały różne stwierdzenia dotyczące map myśli. W kwadraciku obok każdego zdania należy zaznaczyć czy zdanie jest poprawne czy też nie. Powodzenia!

<i>Mapy myśli nie nadają się do nauki matematyki i przedmiotów ścisłych.</i>	
<i>Mapa myśli powinna zawierać tylko pojedyncze słowa.</i>	
<i>Tworząc mapę myśli powinieneś używać tylko drukowanych liter.</i>	
<i>Mapy myśli zazwyczaj przedstawiają ogólne, szczegółowe informacje.</i>	

Ćwiczenie 6.

Stwórz mapę myśli, która będzie charakteryzować metody efektywnej nauki, które dotychczas poznałeś na zajęciach (tzn. łańcuchową metodę zapamiętywania, zakładki liczbowe, pokój rzymski, mapę myśli). Pamiętaj, aby twoja mapa była jak najbardziej czytelna i przejrzysta. Powodzenia

Ćwiczenie 7.

Przeczytaj tekst a następnie odpowiedz na pytania znajdujące się poniżej.

Poszukiwacze skarbu

Naszym grodem rodzinnym jest Lewisham Road. Dom nasz stoi na uboczu i ma niewielki ogród. Nazywamy się Bastablowie. Jest nas sześcioro, prócz ojca, a mama nasza umarła. Dora jest najstarszą z nas. Potem idzie Oswald, potem Dick. Ala, Noel są bliźniętami, a moim najmłodszym bratem jest Horacy Oktawiusz. Jeden z nas pisze tę książkę i bardzo was proszę, ażebyście się nie starali odgadnąć, kto jest autorem.

Oswald miewa czasem doskonałe pomysły i on pierwszy zapragnął szukać skarbu.

— Jedynym sposobem by podnieść podupadłą rodzinę i przywrócić jej majątek — rzekł Oswald — jest (tu chrząknął) odkrycie skarbu. Musimy zabrać się do poszukiwań.

Pomysł ten zachwyił Dorę. Starła się właśnie zacerować wielką dziurę w skarpetce Noela (zrobił ją, gdyśmy się bawili w rozbójników morskich).

Dora jedyna z nas szyje, ceruje i wywabia plamy. Ala pragnie czasem być pomocną Dorze, lecz to się jej nie udaje. Raz nawet zrobiła szydełkiem czerwony serdak dla Noela, który ma delikatne płuca i łatwo się przeziębia. Ale serdak był z jednej strony o wiele szerszy niż z drugiej, więc go Noel nie chciał nosić. Dora zrobiła z serdaka szaliki na szyję, a ponieważ od śmierci mamy nosiliśmy czarne ubrania, więc kolor czerwony bardzo je ożywił.

Wiele się zmieniło od śmierci mamy. Zbrakło pieniędzy na drobne wydatki, goście przestali przychodzić na prośzone obiady. Srebro, które w wielkich skrzyniach zabrano do naprawy, nigdy już nie powróciło do domu. Pewno ojciec nie miał dosyć pieniędzy, by zapłacić za odniesienie skrzyń do domu, takie były ciężkie. Nasze nowe widelce, łyżki i noże mają kolor żółto-biały, są o wiele lżejsze i błyszcząły tylko przez dwa dni.

Ojciec ciężko zachorował po pogrzebie mamy. Podczas tego wspólnik tatusia wyjechał do Hiszpanii. Od tego czasu było coraz mniej pieniędzy. Służba odeszła i została tylko jedna służąca do wszystkiego. Domyśliliśmy się wtedy, że majątek rodzinny Bastabłów podupadł istotnie. Przestaliśmy też chodzić do szkoły. Ojciec powiedział, że jak tylko będzie mógł, to pośle nas do szkół w Londynie i że tymczasem dobrze nam zrobi przerwa w nauce.

Pewno miał rację, ale wolelibyśmy, by nam powiedział po prostu, że nie ma pieniędzy na opłacenie szkoły, o czym i tak już wiemy³.

[364]

³ *Poszukiwacze skarbu; Edith Nesbit; publikacja dostępna: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/nesbit-poszukiwacze-skarbu.html>; wers [1.-13.]; (dostęp: 26.10. 2018r.)*

1. Co Dora zrobiła na szydełku dla swojego brata Noela?

- a. Dora zrobiła dla Noela nowe skarpetki, ponieważ jedną parę podziurawił, kiedy bawił się w rozbójników morskich.
- b. Dora zrobiła dla Noela czerwony serdak, w którym nie chciał chodzić.
- c. Dora zrobiła dla Noela niebieską czapkę i szalik w tym samym kolorze, aby się ciepło ubierał.
- d. Dora zrobiła dla Noela poszewkę na poduszkę, bez której nigdy by nie zasnął.

2. Kto z rodzeństwa był bliźniętami?

- a. Bliźniętami byli Oswald i Dick.
- b. Bliźniaczkami były Dora i Ala.
- c. Bliźniętami byli Horacy i Noel.
- d. Bliźniętami byli Ala i Noel.

3. Jaki zmiany Bastablowie dostrzegają po śmierci mamy?

- a. Pogorszenie się sytuacji materialnej rodziny.
- b. Odwrócenie się od dzieci ich najlepszych przyjaciół.
- c. Poprawę relacji i zaciśnięcie więzi między rodzeństwem.
- d. Przejawianie przez ojca bardziej zaangażowanej postawy.

4. Dokąd wyjechał wspólnik taty bohaterów przedstawionych w tekście?

- a. Tata rodzeństwa wyjechał do Chin.
- b. Tata rodzeństwa wyjechał do Hiszpanii.
- c. Tata rodzeństwa wyjechał do Holandii.
- d. Tata rodzeństwa wyjechał do Hamburga.

5. Jakie działania chciało podjąć rodzeństwo, żeby poprawić sytuację ekonomiczną całej rodziny? Jak myślisz czy udałoby im się zrealizować ten plan? Odpowiedź uzasadnij.

.....

.....

.....

.....

.....

SKRYPT DLA NAUCZYCIELA
SCENARIUSZ 5
TEMAT ZAJĘĆ: E JAK EKSPRES DO KAWY

*Czas trwania zajęć przewidziany został na dwie jednostki lekcyjne.
Grupą docelową są uczniowie w wieku od 9 do 13 lat
uczęszczający na zajęcia z efektywnej nauki.*

Cele dydaktyczne:

A. Uczeń potrafi:

- Uczeń potrafi wykonywać ćwiczenia wprowadzające do efektywnej nauki;
- Uczeń potrafi brać udział w ćwiczeniach aktywizujących związanych z rozgrzewką ruchowo-umysłową;
- Uczeń potrafi powiedzieć, czym charakteryzuje się technika tworzenia map myśli;
- Uczeń potrafi korzystać z techniki obrazka przypadkowego podczas rozwiązywania problemów twórczych;
- Uczeń potrafi wykonywać ćwiczenia związane z treningiem efektywnego czytania;
- Uczeń przy pomocy kostek do gry potrafi wykonywać ćwiczenia rozwijające pamięć wzrokową;
- Uczeń potrafi opowiedzieć historię wynalezienia i opatentowania ekspresu do kawy;
- Uczeń potrafi wykonać doświadczenie opisane w scenariuszu oraz podaje płynące z niego wnioski;
- Uczeń potrafi podejmować aktywność twórczą;
- Uczeń potrafi myśleć w sposób oryginalny i innowacyjny;
- Uczeń potrafi wyrażać i uzasadniać własne zdanie;
- Uczeń potrafi pracować samodzielnie oraz w grupie.

B. Uczeń zna/ uczeń wie:

- Uczeń wie, na czym polega trening efektywnej nauki;
- Uczeń wie, jakie reguły ułatwiają szybkie czytanie oraz czytanie ze zrozumieniem;
- Uczeń wie, czym jest technika tworzenia map myśli oraz jak z niej korzystać;
- Uczeń wie jak posługiwać się techniką obrazka przypadkowego w procesie rozwiązywania problemów twórczych;
- Uczeń wie, jak przy pomocy kostek do gry można ćwiczyć refleks oraz pamięć wzrokową;
- Uczeń wie, jak wynaleziono i opatentowano ekspres do kawy;
- Uczeń wie, jakie wnioski płyną z doświadczenia przeprowadzonego na zajęciach;
- Uczeń wie, jak wyglądają ćwiczenia aktywizujące związane z rozgrzewką ruchowo-umysłową;
- Uczeń wie, jak efektywnie pracować w grupie.

C. Postawy ucznia:

- Uczeń dzięki przygotowanym ćwiczeniom rozwija postawę otwartości dla zdobywania wiedzy;
- Uczeń dzięki opisanym eksperymentom rozwija postawę dociekliwości naukowej;
- Uczeń dzięki zadaniom twórczym rozwija postawę tolerancji dla nieszablonowych i oryginalnych rozwiązań;
- Uczeń dzięki ćwiczeniom grupowym rozwija postawę akceptacji i szacunku dla pomysłów innych uczestników zajęć;

Przy pomocy proponowanego scenariusza będziesz mieć okazję do:

- Stworzenia możliwości zintegrowania się uczestników zajęć;
- Kształcenia umiejętności czytania ze zrozumieniem;
- Poprawiania tempa czytania oraz szerokości pola widzenia;
- Prezentowania technik efektywnej nauki;
- Przedstawiania metod skutecznego zapamiętywania;
- Ćwiczenia pamięci błyskotliwej oraz wzrokowej;

- Pobudzania myślenia problemowego oraz innowacyjnego;
- Rozwijania wyobraźni twórczej;
- Prezentowania ciekawych i prostych eksperymentów chemicznych lub fizycznych;
- Stosowania ćwiczeń relaksacyjnych oraz dramowych;
- Kształcenia umiejętności pracy w grupie.

Umiejętności, którą ułatwią Ci prowadzenie zajęć:

- Umiejętność posługiwania się synkretycznymi metodami efektywnej nauki;
- Umiejętność posługiwania się wiedzą z zakresu procesu twórczego i myślenia dywergencyjnego;
- Umiejętność modyfikowania proponowanego materiału w zależności od indywidualnych potrzeb i wieku grupy, z którą pracujesz;
- Umiejętność monitorowania postępów dziecka;
- Umiejętność prowadzenia dyskusji grupowej;
- Umiejętność opowiadania historii w sposób narracyjny;
- Umiejętność przeprowadzenia opisanego w scenariuszu doświadczenia.

Wykaz środków dydaktycznych niezbędnych realizacji scenariusza:

Mapa myśli	<ul style="list-style-type: none">• Kartki A4;• Kolorowe flamastry i długopisy;• Kredki;
Eksperyment:	<ul style="list-style-type: none">• Kolorowy telewizor;• Szkło powiększające;• Schemat łączenia się barw addytywnych.